

KAREL POLÁČEK: BYLO NÁS PĚT

Pan učitel mne chválí, že se chovám mravně a že mám dobrou hlavu, pročez mu nosím sešity domů. Písmo mám nejlepší z celé třídy, vnější úprava písemných prací velmi úhledná. Píšu krásněji než Kolorenč František, co je první ve třídě, ale často schází, má škrofle a taky měl příušnice. Já si přinesl ze školy vši, měl jsem jich plnou hlavu. Nikdo neměl tolik vši, ani Zilvar, co ostává v chudobinci. Maminka pravila, že si musí zoufat, a česala mě.

...

... Já nyní chodím s Čeňkem Jirsákem a my spolu mluvíme a všem jsem pravil, že spolu mluvíme, aby to věděli. Jelikož jsem poznal, že není falešný, ale náhodou je správný. A vůbec to není praua, co pravil Bejval Antonín, že Čenda je jenom sám pro sebe. ...

... Mně se to velmi líbilo a pravil jsem, že by se to mělo říct taky Édovi Kemlinkovi, ten jistě dovede dělat obyvatele. Bejval povídal, že jo, a já jsem řekl, že Zilvar z chudobince taky může dělat obyvatele. Bejval souhlasil, ale já jsem mínil, že Jirsákovi se to nesmí říct, protože každou hru zkazí.

„To se vr!“ vece Bejval Antonín. ...

... My, kteří bydlíme v Palackého ulici, jsme přátelé, ale ostatní jsou nepřátelé. My jsme ti nejudatnější, pročez jsme postrachem všech nepřátel. Kterí jsou nepřátelé: To jsou Ješiňáci, ti jsou nejzlejší. ...

Úkoly k ukázce:

1. Časově zařaďte život a dílo Karla Poláčka.
2. Se kterými novinami je spojeno Poláčkovo jméno?
3. Kterí významní spisovatelé pracovali ve stejných novinách?
4. Za jakých okolností vznikala kniha Bylo nás pět?
5. Popište Poláčkovy osudy za druhé světové války.
6. Kdo je vypravěčem příběhu?
7. Která z postav, o nichž je zmínka v naší ukázce, nepatří k pěti kamarádů?
8. Kterých pět postav se skrývá za titulem díla?
9. Čím se stavba tohoto díla odlišuje od klasického vyprávění?
10. Jaké druhy komiky Poláček v díle použil?
11. Kde byste hledali význam slova „škrofle“? Dokážete odhadnout, z jakého oboru uvedené slovo pochází?
12. Zdůvodněte interpunkci v poslední větě prvního odstavce.
13. Vyhledejte v ukázce některé typické stylistické chyby.
14. Vyhledejte v ukázce nepřímou řeč. Jak působí její nadměrné užití? Čím by se dala nepřímá řeč nahradit?
15. Co znamená slovo „vece“? Do jaké jazykové vrstvy slovo patří?
16. Proč text knihy působí komicky?
17. Jakým tvarem (z hlediska tvarosloví – morfologie) je výraz „nejzlejší“? Jaké chyby se v tomto slově vypravěč dopustil?
18. Na základě znalosti celého díla uveďte příklady dobrodružství, které spolu pětice kamarádů zažije.

POLÁČEK, Karel. Bylo nás pět. Vydání 8. Praha: Československý spisovatel, 1963. Strana 7,13, 18 – 19, 35.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Pracovní list byl vytvořen v rámci projektu "Nová cesta za poznáním", reg. č. CZ.1.07/1.5.00/34.0034, za finanční podpory Evropského sociálního fondu a rozpočtu ČR.

Uvedená práce (dílo) podléhá licenci Creative Commons
Uvedte autora-Nevyužívejte dílo komerčně-Zachovejte licenci 3.0 Česko